

MICHAILS ZOŠČENKO

TRIECIENU TEMPĀ

PADOMJU KRIEVIJAS KOMĒDIJA
VIENĀ CĒLIENĀ

1933

J. ROZES APGĀDĪBĀ, KRIŠJĀNA BARONA IELĀ № 5

Michails Zoščenko

TRIECIENU TEMPĀ

PADOMJU KRIEVIJAS KOMĒDIJA VIENĀ CĒLIENĀ

TULKOJIS VALDIS GRĒVIŅŠ

1933

J. ROZES IZDEVUMS, RĪGA, KR. BARONA IELA 5

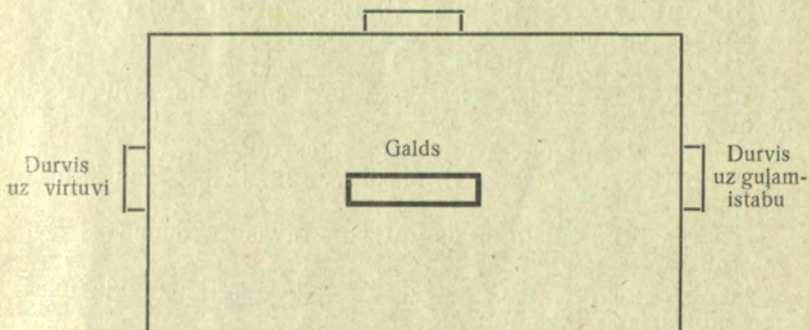
51

Izrāžu atļaujas saņemamas pie
J. Rozes, Rīgā, Kr. Barona
ielā № 5, vai Latvju mākslas
aģentūrā, Rīgā, Vaļņu ielā 41.

Skatuve

Durvis uz priekšistabu

Personas

Gorbuškins — kooperātīva pārzinis

Gorbuškina — viņa sieva

Sievas brālis

Banānovs — spekulants

Kaimiņš

Sarkanarmietis

Smagais ormanis

Gorbuškina dzīvoklis. Galds. Pie sienas divas gleznas. Griestu lampa ar zīda abažūru. Rīts. Gorbuškins ar sievu sēž pie patvāra. Gorbuškins lasa avīzi.

1

Gorbuškins *lasīdams*. Oho... Vai tu redzi... Ka tevi piķis parautu... Paskaties tikai...

Sieva. Kas nu atkal?

Gorbuškins *lasīdams*. Ka tevi piķis parautu... oi, oi, oi...

Sieva. Runā jel kā cilvēks — kas nu atkal?

Gorbuškins *lasa*. Oi, oi, oi... Jā, jā... Tas kautko nozīmē... Oho...

Sieva. Man taisni sirds gurst no tavas ņurdoņas... Nu kas tad ir?

Gorbuškins. Nu kas tad ir? — Augstākais soda mērs par sabiedriska īpašuma piesavināšanos.

Sieva. Un kas tad tev? Ko tu žāksties?

Gorbuškins. Vai tad es teicu, ka man? Runā kā zoss! Es saku vispār: par piesavināšanos — augstākais soda mērs.

Sieva. Bet ko tad tu piesavinies? Iedomājies tikai! Reiz gadā pārnes kādu draņķi un pēc tam vairs nevar avīzes lasīt — viņam rādās augstākais soda mērs.

Gorbuškins. Es saku vispār. Redzi, es saku, iznācis revolūcionārs dekrets.

Sieva. Dekrets! Citi kooperātīvu pārziņi nes, nes — nav kur likt.

Gorbuškins. Un es nenesu — es, pēc tavām domām, rozes ožu? Runā kā zoss! *Skatās avīzē*. Oi, oi, oi...

Sieva. Kādu nieku mājās pārnest — kas tur ļauns? Citi ņem un pārdod — un arī tad bez kliegšanas avīzes lasa...

Gorbuškins. Bet cukuru? Cukuru es ņemu un pārdevu. *Atkal skatās avīzē*. Oi, oi, oi... *Priekšistabā zvans. Balsis.*

Sieva. Tur kāds atnācis.

Gorbuškins. Kas tik agri varēja atvilkties? Ka tik nav tavs brālis, pagāns! *Grib noslēpt sieru.*

Sieva. Brālis taisījās nākt vēlāk.

Gorbuškins. Ak tā — tas būs Banānovs. Viņš man atnesis naudu ... par cukuru... Oi, oi, oi...

Sieva *nosviež uz grīdas dakšiņu*. Nē, tas nav viņš. Dakšiņa nokrita. Tā būs dāma — tici man, tā būs dāma.

Ienāk sarkanarmietis. Gorbuškina iekliedzas. Gorbuškins, liedams tēju, aizmirst aizgriezt patvāra krānu. Panika un apjukums.

2

Sarkanarmietis. Atvainojiet, pilsoņi. Nebīstaties. Mani sūta izmeklēšanas tiesnesis... Kurš te ir pilsonis Gorbuškins? *Gorbuškins rāda ar roku uz sievu. Sieva rāda uz vīru. Apjukums.*

Sieva. Tas... tas ir Gorbuškins.

Sarkanarmietis. Tad esiet tik laipni, nāciet man līdz. Izmeklēšanas tiesnesis lūdza pasteigties. Te būs pavēste.

Sieva. Izmeklēšanas tiesnesis!

Gorbuškins. Oi, oi, oi! *Drebošām rokām ņem pavēsti, lasa.* Bre... bre... kru... Nevaru saredzēt — burti lēkā... bre... kru... Ne... ne... neatliekami ie—ierasties...

Sieva. Neatliekami ierasties!?

Gorbuškins. Ko es tev teicu... ko es tev teicu... Bet tu neticēji... *Skatās avīzē.* Oi, oi, oi... *Skraida pa istabu.*

Sarkanarmietis. Pavēlēja desmitos būt klāt.

Gorbuškins *steidzīgi gērbjas, bāž roku nēstā piedurknē.* Oi, oi, oi...

Sieva. Paņem vismaz neapēstos produktus. Paķer līdz maišeli!

Gorbuškins *aizpogā mēteli: augšējo pogu apakšējā pogcaurumā.* Es esmu g... g... gatavs... Vediet mani, biedri. *Abi prom.*

3

Sieva *viena.* Kas te notiek, Dieviņ, tētiņ... *Skraida pa istabu, izvelk vikstokli, kas atrodas aiz gleznas, bāž atkal atpakaļ.* Kur es tagad to grūdišu? *Zvana telefons.* Kur nu atkal zvana? Ak, tā... Allo, allo... Tu, brālīt, pie telefona? Grīšu, zini, kā sacīt jāsaka... nē, nē, vēl ļaunāk... Nu jā, jā... Bet tūlīt. Nezinu. Nekā nezinu. Bet nāc

tūlīt. *Atkal izvelk vīkstokli. Kur lai es to iegūžu? Ātri prom.*

Ienāk spekulants Banānovs ar naudu rokā.

4

Banānovs. Skat', pagāns, cik grezni dzīvo! Bet kā činkst, pudeļu pūtējs tāds! Naudu uz galda — citas runas nav. Pats, droši vien, ievilcis cukuru nāsīs, bet man jābleķo. *Kāsē.* Un vēl jāgaida veselu pusstundu. *Apsēžas uz krēsla.* Bet produktu, produktu kā biezs! Laikam rij bez sāta... Bet man jānes nauda. *Pieiet pie galda, uzmanīgi paveras apkārt un ēd.* Un tādiem ķēmiem vēl vēstules raksta. *Ļasa nomesto pavēsti.* „Steidzīgi. Pilsonim Gorbuškinam. Lūdzu jūs neatliekami ierasties kā lieciniekam Ščūkina lietā. Izmeklēšanas tiesnesis Kēmins.“ Iedomajaties tikai, tādu degunradzi vēl izsauc kā liecinieku... Bet man velti jāstaigā... Nu, lai tagad nāk pie manis. *Iet uz durvju pusi. Atgriežas.* Produktu kā biezs! *Atkal ēd, atkal iet uz durvju pusi un vēlreiz atgriežas. Smērē sviestu uz maizes, bāž mutē.*

Ienāk Gorbuškina sieva vīstokli rokā.

5

Sieva *izbailēs.* Ak... Kas tur... Kas jūs tāds?!

Banānovs *pilnu muti.* Khm... khm...

Sieva. Kas jūs tāds? Es kliegšu.

Banānovs. Khm... Atvainojiet... Tūlīt pateikšu. Man kakls aizžņaudzies.

Sieva. Ko jums vajag?

Banānovs. Atvainojiet. Kakls aizžņaudzies — tas no nervozitātes... Es pie Grigorija Ivaniča — mans vārds Banānovs... Bet tā kā Grigorijs Ivaničs...

Sieva. Ak, jūs jau zināt... Jā, jā... Grigorijs Ivaničs apcietināts.

Banānovs. Apcietināts?! Kā tā? Nu, tad es iešu... Es domāju taisni otrādi. Es domāju, viņš kā liecinieks...

Sieva. Liecinieks? Kāpēc liecinieks?

Banānovs. Pie viņiem tā notiek... Sākumā, zini, liecinieks, bet pēc tam vairs nav liecinieks... Tā bieži notiek... Bet tagad es iešu... Ja jau apcietināts! *Steidzīgi prom.*

Ienāk kaimiņš.

Sieva *noliek krēslu uz galda, paslēpj vīstokli uz lampas.*
Būs jānobāž te...

Kaimiņš. Khm, khm...

Sieva. Kas tas? Kas tur?

Kaimiņš. Anna Vasiļjeva, ko jūs uztraucaties? Savu kaimiņu vairs nepazīstat.

Sieva. Ak, tas esat jūs... Atvainojiet.

Kaimiņš. Ko tad jūs, sacīt jāsaka, pie griestiem lienat?

Sieva. Tāpat... Paskatīties — kas tur notiek.

Kaimiņš. Jā, no tādām lietām jālien gaisā... Skatos — ved jūs laulāto. Ieiešu, domāju — apmierināšu dāmu. Kratīšana vēl nav bijusi?

Sieva *uztraukta*. Kratīšana? Nē, nav bijusi.

Kaimiņš. Nu tad būs.

Sieva. Dieviņ, tētiņ, vai tiešām būs?

Kaimiņš. Ko tad jūs domājat? Ščūkinu atceraties? Nu to, kas apzagās! Kratīšana un, kā stāsta, visas mantas konfiskācija.

Sieva. Visas mantas konfiskācija?!

Kaimiņš. Neuztraucaties jel. Es taču ierados jūs apmierināt. Jūs esat dāma, tā sacīt, pašos ziedu gados... Varat vēl iepatīties. Jūs galu galā var vēl apprecēt. Kas viss dzīvē nenotiek... Jūs bojā neaiziesiet...

Ienāk sievas brālis.

Brālis *steidzīgi*. Nu, kas ir? Nu? Kādā lietā? *Raugās uz kaimiņu*. Un ko tas grib?

Sieva. Tas mūsu kaimiņš.

Kaimiņš. Ienācu mazliet apmierināt dāmu. Redzu — aizved draudziņu. Nu, domāju, tagad dāma traki uztraukta... Jāieiet apmierināt.

Brālis *māsai*. Nu, kādā lietā, es prasu?

Sieva. Es pati, brālīt, nezinu.

Brālis. Atmet savus sieviešu niķus. „Nezinu“! Atminies, kas viņam bij.

Sieva. Nūdien, taisni galva griežas. Bij. Protams, bij. Cukurs un smalkās ziepes... Vai nu negadas...

Brālis. Tad ir slikti. Pavisam slikti. Tūlīt uz karstām pēdām kautkas jāizdomā.

Kaimiņš. Man tā šķiet: tūlīt var notikt visas mantas konfiskācija.

Brālis. Kas? Konfiskācija? Nu jā, es to pašu saku. Tagad jādzenas pa kaklu, pa galvu. Tūlīt jāpārdod visas mantas. *Velk grīdsegu, uz kurās stāv kaimiņš un māsa. Sarota.*

Sieva. Vai tiešām jāpārdod visas mantas?

Kaimiņš. Kā man šķiet, tad jāpārdod viss līdz pēdējam. Cieto cukuru, piemēram, es paņēmu.

Brālis. Cukurs netiek pārdots. Cukuru ņemu es. *Pieiet pie telefona.* Allo! Septiņi — sešpadsmit — trīsdesmit divi...

Kaimiņš. Tad varbūt manufaktūru?

Brālis *māsai*. Parādi viņam uz ātru roku mēteļus un uzvalkus. Uzvalki viņam būs kā uzlieti. Tikai pa fiksam. Pa fiksam, es saku! *Gorbuškina rāda uzvalkus.*

Kaimiņš *apskata tos pret gaismu*. Uzvalki, protams, nav tik interesanti. Gribētos kautko uz mūžīgiem laikiem... Cik tad gribat par šīm nonēsātām lupatām visām kopā?

Brālis *telefonā*. Allo. Fjodors Pāličs? Jā, es... Ko? Jā, jā. Pārdod visu kā stāv. Steidzīga inventāra izpārdošana. Nu jā, dažādas istabas lietas. Jā, arī skapji. Un bildes, bildes. Ko? Kā rokas darbs? Ko jūs sacījāt? Ak tā, rokas darbs. *Māsai*. Klausies, vai tev ir kāds rokas darbs?

Sieva *nikni*. Nav man nekādu rokas darbu. Liecies mierā.

Brālis. Nē, atraitnei nav neviena rokas darba. Ko? Ak tā: vai bildes ir rokas darbs? Velns viņu sazin, rokas darbs vai mašīnas darbs. *Skatās uz bildēm*. Liekas gan, ka rokas darbs. Rāmis gan ir mašīnas darbs, tūlīt var redzēt. *Māsai*. Klausies, vai bildes ir rokas darbs?

Sieva. Nav man nekādu rokas darbu, es jau teicu.

Brālis. Atraitne domā, ka tomēr nav rokas darbs. Ko? Ak tā: kā rokas darbs? *Māsai*. Viņš prasa: kā rokas darbs, t. i. kāda meistara?

Sieva. Vai tu neliksies mierā ar saviem rokas darbiem? Nav man rokas darbu, desmit reiz jāsaka.

Brālis. Nē, tā agrāk buržuāzija humāni izteicās: kā rokas darbs. Vārdu sakot, kas tās bildes mālējis? Smieklī, vairāk nekas.

Sieva. Piķis viņu zin, kas tās mālējis.

Brālis. Vārdu. Viņš prasa vārdu.. Atbildi pa fiksam.

Sieva. Es tagad nevaru par tādām lietām domāt. Kā viņu sauca, uz oi bij. Nē, pagaidi, uz ach.

Kaimiņš. Čehovs? Gromovs?

Brālis *telefonā*. Vārds sākas uz ach.

Sieva. Nē, pagaidi — uz ai.

Brālis. Uz ai sākas. Aivazovskis. Nu jā, tas pats Aivazovskis. Vārdu sakot, uz vienas bildes brīnišķa sausa bērzu birze — ap četrdesmit metru sausas bērzu malkas, bet uz otras, atvainojiet, vienkāršs ūdens. Par birzi vismaz trīs simti, bet par ūdeni — salīgsim. Tā tad mēs jūs gaidām, Fjodor Pālič.

Kaimiņš. Es ņemu šīs drēbes, Anna Vasiļjevna. Bet par laulāto draugu esat bez rūpēm. Man vienmēr tā šķiet. Mani tas nekad nebaida. Kad tik nav augstākais soda mērs, domāju. Augstāko soda mēru es, tiešām, ar mokām pār ciešu, bet viss cits kautkā iegrozīsies.

Brālis. Vai naudu viņš, vazaņķis, samaksāja? Ko viņš tev vārdo zobus!

Kaimiņš. Samaksāju, samaksāju. Neraizējaties! *Prom.*

Brālis. Dod šurpu naudu. Ko tu turēsi rokā?

Sieva. Nekas... Varēju jau paturēt.

8

Brālis. Te, kā teikt, viss ātri jānolaiž no kājas. Te ātrums pirmā vietā. Tas tūlīt paņems mēbeles. Tas — skapjus. Lai tas pievāc drēbes. Arī es kautko paņemšu. Es jau tevi ķezā neatstāšu. Cik varēšu, palīdzēšu.

Sieva. Lielais paldies, brālīt. Bet kā tad tā? Acu priekšā mantas aiziet pa vējam!

Brālis. Tu, māsiņ, nevari to saprast. Cilvēks iekritis tik svarīgā lietā. Neskaitāmi zaudējumi varbūt valstij nodarīti. Te mēs nevaram vairs ne minūti žāvāties. Te jāiet visam triecienu tempā. Te jārikojas lielnieciski... Un kad tie atnāks — tev nav nekā. Sieva galīgā nabadzībā sēž uz lāvas... Bet kas tev mugurā! Kā tu esi ģērbusies? Aprāvusies kā kamielis. Tūlīt apvelc visvecāko kleitu. Melnu, saproti. Citu visu pārdod! *Māsa ātri pakāpjjas un atkal paķer vīstokli.* Kur tu to vīstokli grūd? Dod šurp.

Māsa prom. Berzēdams rokas ienāk mēbeļu uzpircējs.

Brālis. Fjodor Pālič! Ļoti patīkami un tā joprojām. Lūdzu apskatiet mēbeles. Tikai pa fiksam, pa fiksam. Lielnieciski.

Uzpircējs. Tā. To var nopirkt... Tā. Bīdles. *Skatās caur dūri.* Var nopirkt... Cik gribat par šīm grabažām?

Brālis. Tur vēl brīnišķa dāmas guļamistaba.

Uzpircējs *paveļ durvis un skatās.* Var. Arī to var. Cik gribat apaļos skaitļos par visu to brāķi? Trīs došu.

Sieva *ienāk vecā noplīsušā kleitā.* Ak tu tētīt! Viņš grib visu par sviestmaizi dabūt. Trīs!

Uzpircējs. Nu labi, lai iet četri — un beigta balle. *Nem nost bīdles. Liek krēslus uz galda.*

Brālis. Lai ņem, māsiņ, lai ņem. Mums tagad katra minūte dārga. Raksti viņam kvīti.

Sieva. Ak tu tētīt! Kā tad tas iznāk? Kā tad tā? *Raksta kvīti, saņem naudu.*

Uzpircējs. Es tūlīt atsūtīšu zirgu. *Prom.*

Brālis. Uz karstām pēdām sūtiet zirgu. Pa fiksam. Te jārikojas lielnieciski.

Brālis. Te māsiņ, ātrums pirmā vietā. Tu manu raksturu zini: es panikai nepadodos. Bet lietu izvest galā — to es protu. Te jāiet visam triecienu tempā.

Sieva. Es, protams, zinu. Es saprotu tavu stāvokli. Man tikai mantas žēl. Kā tas iznāk, man savā dzīvoklī vairs nebūs kur apsēsties?

Brālis. Ak tā! Dzīvoklis? Dzīvokli tak jūs par desmit tūkstošiem nopirkāt. Nē, arī dzīvoklis jānolaiž no kājas. *Zvana pa telefonu.* Allo, trīs nulles piecpadsmit. Allo. Es, es. Dzīvoklis — divas istabas. Pie nelaiķa, bet nebīstaties — nelaiķis nav šinī dzīvoklī miris. *Māsa!* Nerausti mani aiz rokas! *Telefonā.* Nē, mēbeles diemžēl jau pārdotas. Arī drēbes pārdotas. Nē, tas viss pārdots. Atraitne visu pārdeva. Nu tad pienāciet sarunāt dzīvokli.

Ienāk kaimiņš jaunā, ārkārtīgi platā uzvalkā.

Kaimiņš. Man bail, ka uzvalks mazliet par platu. Ko? Brālis. Stāv kā uzliets.

Sieva. Ļoti jauki stāv.

Kaimiņš. Nē, es jūtu, ka par platu.

Brālis. Kur tad par platu? *No mugurpuses sarauc rokām uzvalku.* Tas jau drīzāk jums par šauru.

Kaimiņš *gandrīz raudādams.* Apžēlojaties, kā tad par šauru?

Brālis. Skaidra lieta — par šauru. Pat pie elpas nevarat tikt.

Sieva. Ļoti jauki stāv.

Kaimiņš. Nē, ziniet, nav kā vajadzīgs. Arī plecos spiež. Nē, tas man par šauru. Jūtu, ka par šauru.

Brālis. Nu, ziniet, jūs taisāt figūras. Nupat taču teicāt — par platu.

Kaimiņš. Vai tad es teicu par platu? Nē, es teicu par šauru. Taisni par šauru — es teicu. Gŗūti atvilkt elpu.

Brālis. Nu, ziniet, no jums nevar tikt gudrs. *Atlaiž svārkus.* Kur tad par šauru, ja drēbe krīt platās krokās? Drīzāk par platu.

Kaimiņš. Varbūt par platu. Velns viņu sazin. Nūdien, par platu.

Brālis. Bet akurāt nekāda platuma nevar manīt. Re, kā apskauj figūru! Jūs pats nezināt, ko gribat.

Sieva. Viņš pats nezina, ko grib. Taisa figūras...

Kaimiņš *gandrīz raudādams.* Nu tad vēl abažūru paņemšu. Itkā prēmijas veidā. Tādi abažūri mani mazliet interesē.

Brālis. Ņemiet abažūru. Tikai pa fiksam, pa fiksam. Skrieniet kā ar zeķēm. *Kaimiņš uzlien uz galda un noņem abažūru.*

Sieva. Kas te notiek manu acu priekšā? Ko tu, sātan, lien uz galda?

Kaimiņš. Atvainojiet. *Iet prom ar abažūru, pa ceļam pievākdams pāris krēslu.*

Brālis. Lai stāv krēsli. Visas mēbeles pārdotas.

Kaimiņš. Atvainojiet.

Brālis. Arī etažere pārdota. Nebāziet klāt pirkstus. Viss kā stāv pārdots. Tikai dzīvoklis palicis.

Kaimiņš. Dzīvokli es ņemtu, ja teiksim uz izmaksu. Šis dzīvoklis man jau sen krita acīs.

Sieva. Dieviņ, tētiņ! Ko tas nozīmē? Bet kur tad es pati palikšu?

Brālis. Pie joda! Patiesi. Kur tad atraitne paliks?

Kaimiņš. Galu galā gultas vietu viņai var atstāt.

Brālis. Raksti kvīti. Nē, dod, es uzrakstīšu. Tu tikai paraksties. *Māsai.* Nerausti mani aiz rokas.

Kaimiņš prom ar abažūru un kvīti.

13

Brālis. Tagad, šķiet, viss kārtībā. Tūlīt tas aizvedīs mēbeles, un tu varēsi atvilkt elpu.

Sieva. Viss iet kā pa sapņiem... Bet ja nu mani izsauc? Ko es teikšu?

Brālis. Ja tevi izsauc, tu viņiem saki: nekā nav, te es esmu...

Sieva. Varbūt sacīt: esmu brāļa apgādībā?

Brālis. Ko vēl nē! Brāļa apgādībā! Mani nu gan nepiemini. Taisni aizmirsti mani. Manis nemaz nav un beigas. Bet nūdien... Va velns! Sāks prasīt, kāda rada, pirmkārt, otrkārt, ceturtkārt... Varbūt labāk, ja tu, māsiņ, apprecies? Klausies, vai tu nevari uz ātru roku apsievotes, apprecēties, ko? Tikai pa fiksam.

Sieva. Kā tu to domā?

Brālis. Tad mums pavisam jauki iznāks. Mantu nav, pati sacīt jāsaka vīra apgādībā, pirmkārt, otrkārt, ceturtkārt... Vai tev nav kāds muļķis padomā?

Sieva. Brālīt, ko tu runā!

Brālis. Tikai pa fiksam, pa fiksam. Nu, vai ir kāds?

Sieva. Nu, bet kā tad tā?

Brālis. Nu tas pats, kas te ienāca — kaimiņš. Kā tev šķiet, tas neprecēs? Pasauc viņu uz ātru roku. Pa fiksam, pa fiksam!

Sieva. Apžēlojies, kā tad tā? Kas tā par lietu? Bet tur jau viņš nāk.

14

Kaimiņš. Nūdien, neņemšu uzvalkus. Visa māja smejas.

Brālis. Liekaties jel mierā! Sakait labāk — kāpēc jūs tik bieži sprinģojat pie manas māsas viesos? Jūs viņu kompromitējat.

Kaimiņš. Apžēlojaties, kur nu bieži? Mēneša laikā tikai reiz ienācu — apmierināt dāmu.

Brālis. Apmierināt dāmu! Pazīstam tādu mieru. Un vēl melo! Tikai reiz ienācis. Manu acu priekšā viņš, ērzelis, trešo reiz laužas iekšā. Kompromitē, vairāk nekas. Bet ja jums viņa patīk, tad sakait vien laukā.

Kaimiņš. Tas ir, kā jūs domājat — patīk? Apžēlojaties!

Brālis. Es saku: ja mana māsa patīk, tad ņemiet un preciet viņu nost.

Kaimiņš. Bet vai tad es... vai tad es teicu, ka viņa patīk?

Brālis. Nupat jūs tā izteicāties.

Kaimiņš. Es? Nu, vai ziniet... Es... es par drēbēm runāju. Un taisni pretējā nozīmē. Uzvalki man nepatīk, es teicu.

Brālis. Nē, jūs man te nepūšat pīlītes. Ņemiet un preciet viņu, ja patīk. Tikai pa fiksam, pa fiksam. Triecienu tempā.

Kaimiņš *gandrīz raudādams*. Kā tad tā, apžēlojaties! Kāpēc lai es precos? Es jūs taisni nesaprotu.

Sieva. Protams, ja viņš negrib, kas tur ko runāt?

Brālis. Kā negrib? Grib, tikai kautrējas.

Kaimiņš. Dievs sodi, negribu... Es jūs taisni nesaprotu. Kā tad tā, apžēlojaties! Es tak vēl nekā neesmu teicis. Ko jūs man nākat virsū?

Brālis. Ak, viņam vajag izteikties. Nu tad teiciet: sak, precēties gribu. Es jums neliedzu runāt.

Kaimiņš. Nē, es tiešām vairs nekā nesaprotu. Es negribu... Es negribu precēties. Ko es kā traks ņemšu un uz reizi apprecēšos. Dievs sodi, ko jūs mani neliekat mierā?

Sieva. Ja negrib, kas tur ko runāt?

Brālis. Tik interesanta sieviete! Es jūs taisni nesaprotu! Bet ja nav cilvēkam gaumes, tad tā arī sakāt un nemaldināt citus.

Kaimiņš. Es... es nevienu nemaldinu. Man ir gaume. Tikai es saku...

Brālis. Jums ir gaume! Nesmīdiniet mani! Tik jauka interesanta sieviete! Un stāvs! Kas viņai par stāvu! Nē, es redzu, jums nav jēgas par sievietēm.

Kaimiņš. Nē, man ir jēga... Es atzīstu, ka viņa ir gandrīz tā kā interesanta... Tikai es...

Brālis. Jauka, cēla gaita. Cita iet kā kamielis, bet šī liek kājas vienādi. Viens, divi. Viens, divi.

Kaimiņš. To es saprotu un atzīstu. Protams, viņa man patīk — man ir gaume... Bet kā tad uz reizi tā, apžēlojaties...

Brālis. Māsiņ, pieejiet pie viņa. Nemiet viņu aiz rokas.

Kaimiņš. Kā tad tā, apžēlojaties! Es taisni apmulstu...

Brālis. Kas tur ko apmulst? Šķirties jūs varat vienmēr — es nesaprotu, kas tur ko diņģēties.

Kaimiņš. Nu, sacīt jāsaka, ja var šķirties — tad es precēšos ar'.

Brālis. Protams, precaties. Tikai pa fiksam, pa fiksam. Māsiņ, skrien tūlīt uz dzimtsarakstu nodaļu šķirties... un pie tā paša iesmērē kādam virtuves traukus. Sabučojies ar viņu.

Sieva. Bet kā tad tā? *Skūpsta kaimiņu. Prom.*

15

Brālis. Nu redziet, un jūs vēl čīkstējāt. Nocēlāt sievu, ka prieks skatīties!

Kaimiņš. Nē jel, es tikai runāju...

Brālis. Kas tur ko runāt... Ņem un apprecas.

Kaimiņš. Pagaidiet, pagaidiet... Nu labi, es precos, bet kāpēc tad es drēbes no viņas pirku, ko?

Brālis. Varēsiet tagad lepoties medus mēnesī...

Kaimiņš. Bet es tak par tām naudu samaksāju, turpretim, ja precos, tās man zināmā mērā itkā par velti pienākas. Kā tad tā — es pats no sevis drēbes pārku, ko? Nē, ziniet, tā es neesmu ar mieru...

Brālis. Bet jūs tak vispirms nopirkāt un pēc tam precējāties. Ko jūs man pūšat miglu acīs? Tikai maldināt cilvēkus.

Kaimiņš. Kā tad tā, apžēlojaties! Nē, tā es neesmu ar mieru. Jā es precos, drēbes tik un tā ir manas. Atdodiet man naudu. Citādi es neprecos.

Brālis. Tieciet nu gudrs — atdodiet naudu! Māsa varbūt jau šķīrusies, varbūt viņa ir sieviete, varbūt viņai slimīga pašapziņa. Bet viņš — viņš vairs neprecēsies!

Kaimiņš. Kā tad tā? Arī par dzīvokli es iedevu rokas naudu... Kā tad tā? Nē, Dievs sodi, tā es nevaru... Es... Es...

Brālis. Ko jūs taisāt tirgu? Nu labi, es jums pusi atdošu.

Ienāk smagais ormanis.

16

Smagais ormanis. Šīs mēbeles jāved, vai?

Brālis. Šīs, šīs.

Kaimiņš. Jā, un mēbeles! Kāpēc jūs pārdodat mēbeles? Kā jūs drīkstat pārdot manas mēbeles? Neaiztieciat manas mēbeles! Dievs sodi, neprecēšos.

Brālis. Bet ko jūs tik ilgi puņķojāties? Ar savu uzvešanos cēlāt sievietei neslavu, vairāk nekās. Būtu apprecējies ātrāk, arī mēbeles paliktu jums.

Kaimiņš. Apžēlojaties, kā es varēju ātrāk — jūs tikai nupat sacījāt, lai precos.

Brālis. Bet pašam nevarēja ienākt prātā? Pats vainīgs, tagad atbildiet par visu.

Kaimiņš. Kā tad tā, Dievs sodi!

Brālis. Vai ziniet, ejiet pie velna! Rau, tur jau arī brūte nāk.

17

Kaimiņš. Anna Vasiļjeva, ko tas nozīmē? Es vairs nekā nesaprotu. Lai viņš liek mierā mūsu mēbeles.

Brālis. Mēbeles pārdotas — nav ko muti dzesināt. *Māsai.* Nu, vai izšķīries? Tikai atbilde pa fiksam.

Sieva. Izšķīros. Un virtuves traukus kaimiņiem pārdevu.

Kaimiņš *spiedzoši.* Ko, virtuves traukus? Kāpēc jūs pārdodat manus virtuves traukus? No kā tad mēs ēdīsim?

Brālis *māsai.* Kāds draņķa brūtgans tev gadījies! Mēs tik lieliski izpārdevām, bet viņš nav mierā, klieudz kā pūce. Un es taisni šodien nejūtos labi — galva sāp.

Sieva. Bet vai tad mēs ar viņu varam būt mierā?

Kaimiņš. Skaidra lieta! Tad lai viņš atdod mūsu naudu.

Brālis. Labi, atšujies. Dabūsi pusi — es jau teicu. *Smagajam ormanim.* Un to arī. To arī nesiet laukā.

Kaimiņš. Man galva taisni kā apmāta. Es vairs nekā nesaprotu.

Brālis. Pieejiet vismaz pie brūtes. Stāv kā mūlaps.

Sieva. Ko tu uz viņu kliez — redzi, cilvēks pavisam nobijies. *Pieiet pie viņa. Abi mīļi runājas. Skūpstās.*

Ienāk Gorbuškins. Viņš mazliet iereibis. Dzied un sit kājām takti.

18

Gorbuškins *dzied no „Traviātas“*. Nu ir piepildījies viss, ko es lūdzos klusībā! Nu ir piepildījies viss, ko es lūdzos klusībā!

Sieva. Grīša!

Gorbuškins *nepamana, kas istabā noticis*. Ļoti pieklājīgi izturējās. Ļoti. „Atvainojiet — saka, — ka pavēsti nesūtījām pa pastu; ļoti steidzīgi jūs bijāt vajadzīgs kā liecinieks — saka.“ „Ahā — saku — protams, taisni tā jau es nācu — kā liecinieks.“ „Nu ir piepildījies viss — saku: kādā lietā es esmu liecinieks? — prasu.“ Viņš saka un tik laipni, pieklājīgi: „Pastāstiet — saka, — ko jūs zināt par Ščūkinu. Viņš — saka — uz ātru roku apzagās.“ — „Lūdzu“, — saku. Ņemu krēslu — piesēžos lūk tā pie gal... *Izbijies veļas visapkārt pustukšā, izdemolētā istabā. Kas te ir? Kas te ir, es prasu?*

Sievas brālis uz pirkstgaliem lēni izslīd laukā.

Sieva. Redzi... mēs domājām... Mēs, Grigorij Ivanič...

Kaimiņš. Galva taisni kā apmāta.

Gorbuškins *kliez*. Kas te ir? Kas te ir? Kas te notiek manā dzīvoklī?! *Ienāk smagais ormanis.*

Smagais ormanis. Viss bij, ko?

Trīs cilvēki stāv atplestām mutēm.

Jauniznākušās lugas,

kuņas ieteicams lauku skatuvēm:

R. Sotaka — „Kvēlās ogles“, drāma 4 cēlienos.

Lugā tēloti Latvijas neatkarības idejas nesēji un brīvības iecīnītāji — strēlnieki, kas neieguva augstos amatus, bet gan moku pilnu nāvi, ar smaidu uz lūpām. Kā kvēlas ogles, viņi dega milā pret dzimteni un sadega par viņu kopā ar saviem ciņas biedriem. Drāma ieteicama 18. novembra svinību izrādēm. —

Skatuve: istaba, pagalmis, un krūmāju skats naktī.

Personas: 5 sievietes un 8 vīrieši.

Maksā Ls 1,20

Ed. Cāliša — „Papardes zieds“, komēdija 3 cēlienos.

Lugā tēlots, ka pēc laimes tiecas visi, bet to sasniedz tikai tie, kas tās cienīgi. — Sedvalkos svin Jāņus un spāru svētkus. Veikts liels darbs, par kuņu tā darītāji gaida ļaužu atzinību. Tā būtu viņu laime. Bet egoisms, pārspīlēta godkāre padarījusi tos laimes necienīgus. Teiksmaino papardes ziedu — laimi — iegūst sāpinātie un atstumtie, bet dvēselē cēlie, kas pratuši vispirms savaldīt savas jūtas.

Lugā darbojas 3 sievietes un 5 vīrieši. Dekorācijas: pagalmis un veranda, luga izrādāma uz laukiem. Maksā Ls 1,20

Ed. Cāliša — „Lielos rados“, komēdija 3 cēlienos.

Lugā notēlojas, ka turīga „veclaiku“ zemnieku dzimta bērnu dēļ nolemj iet „laikam līdz“, t. i. kļūt tikpat cienīti un slavināti, kā tie, kas to jau dara. To panāks, ja izdosies ieprecināt dēlu „vientiesi“ lielos rados. Izraudzītie lieli radi aiz veikala interesēm arī ielaižas šais precībās, jo zin, ka viņu spekulācijas nes tikai zaudējumus, bet „lieli“ tie ir tikai vientiesīgo uzticības dēļ viņiem. — Bet ar veikalniecisko nolūku ievadītās precības nobeidzas ar īstu milu un lielo radu nodomi šoreiz neizdodas. — Uzvar sirdsšķīstie-vientieši. —

Komēdijas dekorācijas: istabas visos cēlienos, darbojas 5 sievietes un 4 vīrieši, kādēļ viegli izrādāma uz lauku skatuvēm. Maksā Ls 1,20

„Nevaldāmā meitene“.

Kārļa Eevina komēdija 3 cēlienos. 8 personas, viena dekorācija — istaba visos cēlienos. Maksā Ls 1,20

Lugā tēlota tagadējā lauku dzīve, no kuņas jaunatne raujas prom skolās. Nevaldāmā meitene arī slāpst pēc izglītības un pati uz savu galvu iestājas augstskolā. Bet tēvs nedod naudu un grib viņu ieprecināt bagātam kaimiņu saimniekam-vecpuišim, kam labi padevušās cukurbietes. Nevaldāmā meitene ar viltu tomēr tiek vaļā no nevēlamā precinieka. Viņa aizbrauc studēt, bet vecpuišs atstāj savai krustmātei, kas uz to jau sen tīkojusi. — Lugā daudz jautrības un jocīgu momentu, oriģinēlu tipu, starp tiem puiši-latgaļi un nanseniste-krieviete.

Ed. Cāliša agrākās lugas:

„Laikmeta varoņi“, joks 3 cēlienos	Ls 1,20
„Kīselis vāras!“ joks 3 cēlienos	„ 1,20
„Varžu dumpis“, joks 3 cēlienos	„ 1,—
„Vesela miesa“, joks 3 cēlienos	„ 1.—

Krājumā visas citas jaunās un agrākās lugas. Afišas izgatavoju 2 stundās. Biļetes krājumā 7 krāsās. Ieejas nozīmes — jauni paraugi.

Rīgā iebraukuši, lūdzu nāciet apskatīt manu lielo lugu krājumu. Pasūtījumus pa tālruni 27436, izsūtu tai pašā dienā.

Grāmatu izdevējs un tirgotājs **J. ROZE**, Rīgā, Kr. Barona ielā 5